

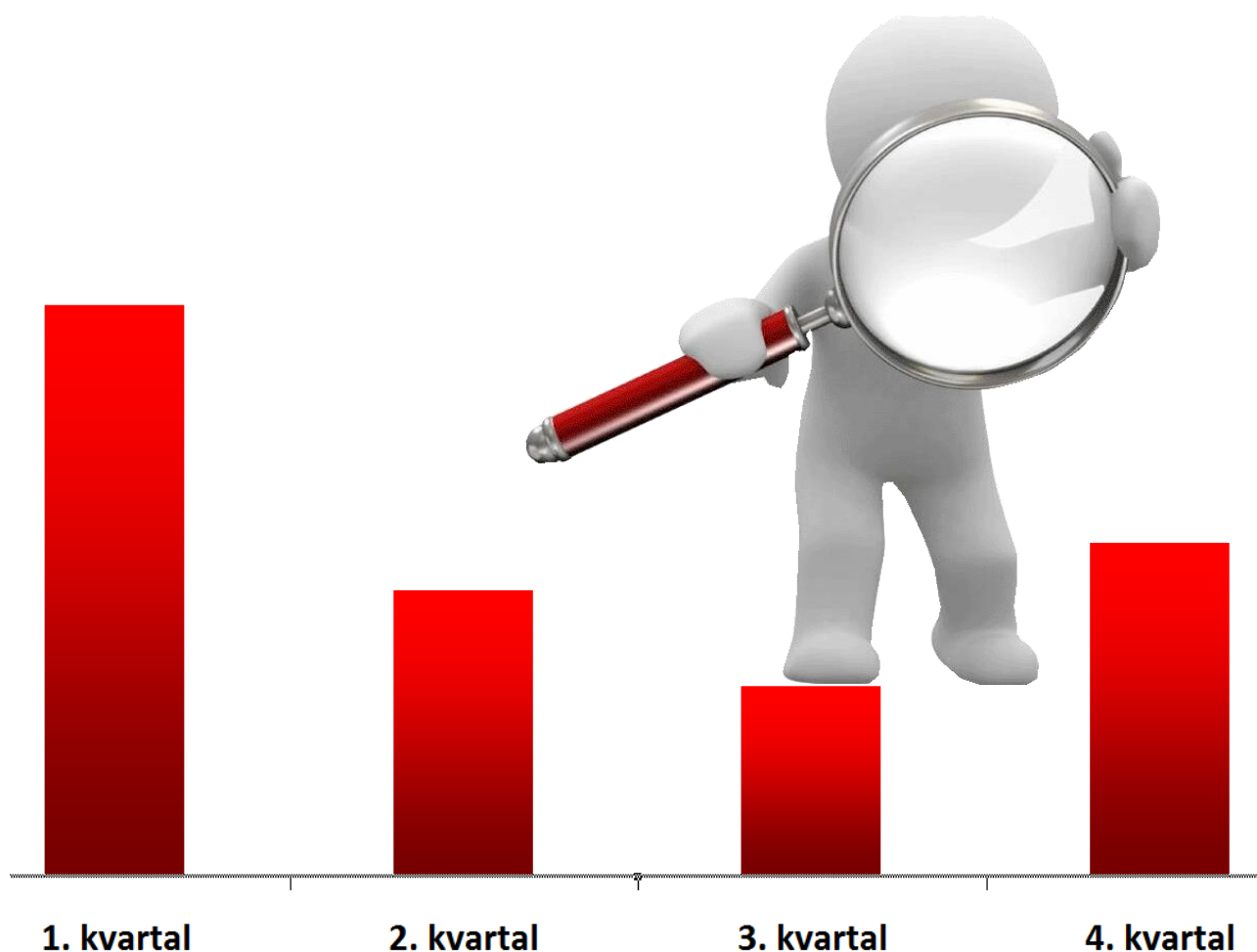

TUN

Trælasthandlerunionen

Øjebliksbillede

2. kvartal 2012

TUN ØJEBLIKSILLEDE 2. kvartal 2012

Denne udgave af TUN øjebliksbillede dækker 2. kvartal. I rapporten vil TUN beskrive samfundsudviklingen og dens betydning for trælasthandlere og byggemarkeder.

TUN stræber efter at yde den mest optimale service for trælasthandlere og byggemarkeder og vil med TUN Øjebliksbillede, danne en oversigt over tilstanden i branchen. Den følgende rapport vil TUN ser nærmere på nøgletallene og på de politiske handlinger eller mangel på samme, der har påvirket aktiviteten hos trælasthandlere og byggemarkeder i 2. kvartal 2012. Vi vil se nærmere på den verdensomspændende krise, og hvilken effekt den har på Danmark og branchen.

Yderligere vil vi give vores bud på, hvad der skal til, for at normalisere forholdene yderligere for byggebranchen.

Et øjebliksbillede af samfundsøkonomien

Foreløbige beregninger fra Danmarks statistik, viser at dansk bruttonationalprodukt (BNP) oplevede økonomisk tilbagegang og faldt med 0,5 % i 2 kvartal 2012 når der korrigeres for prisudvikling og sæsonbevægelser. Den samlede indenlandske efterspørgsel faldt i alt 1,6 % som følge af nedgangen i det private forbrug. Tilbagegangen er bl.a. en konsekvens af den usikre økonomiske situation i Sydeuropa, hvilket afspejler sig i lav vækst i Danmark. Politikkerne i EU har arbejdet hårdt for at finde en løsning på gældsproblemerne og risikoen for statsbankerot i de sydeuropæiske lande er væsentlig aftaget indtil videre. Hele EU oplever en svag vækst på 0,2 % hvilket er en konsekvens af en konsoliderende finanspolitik fra de gældsprægede lande, da de gerne vil fastholde tilliden til de offentlige finanser, hvilket kan afspejle sig i svag vækstfremgang i Danmark. BNP er stort sæt uændret siden 2010 og dette er faktum på trods af en øget tillid til Danmark som sikker havn blandt udenlandske investorer, der har købt danske statsobligationer for minus rente, hvilket betyder de vil betale penge for at have deres penge stående. Så på trods af lav vækst, har Danmark en af de sundeste økonomier og har potentiale for vækst. Den lave vækst kan også ses i sammenhæng med Danmarks afhængighed af konjunkturerne rundt omkring i Europa, men også på grund af Danmarks ringe konkurrenceevne, som er faldet drastisk de seneste par år.

Et øjebliksbillede af trælast og byggemarked branchen

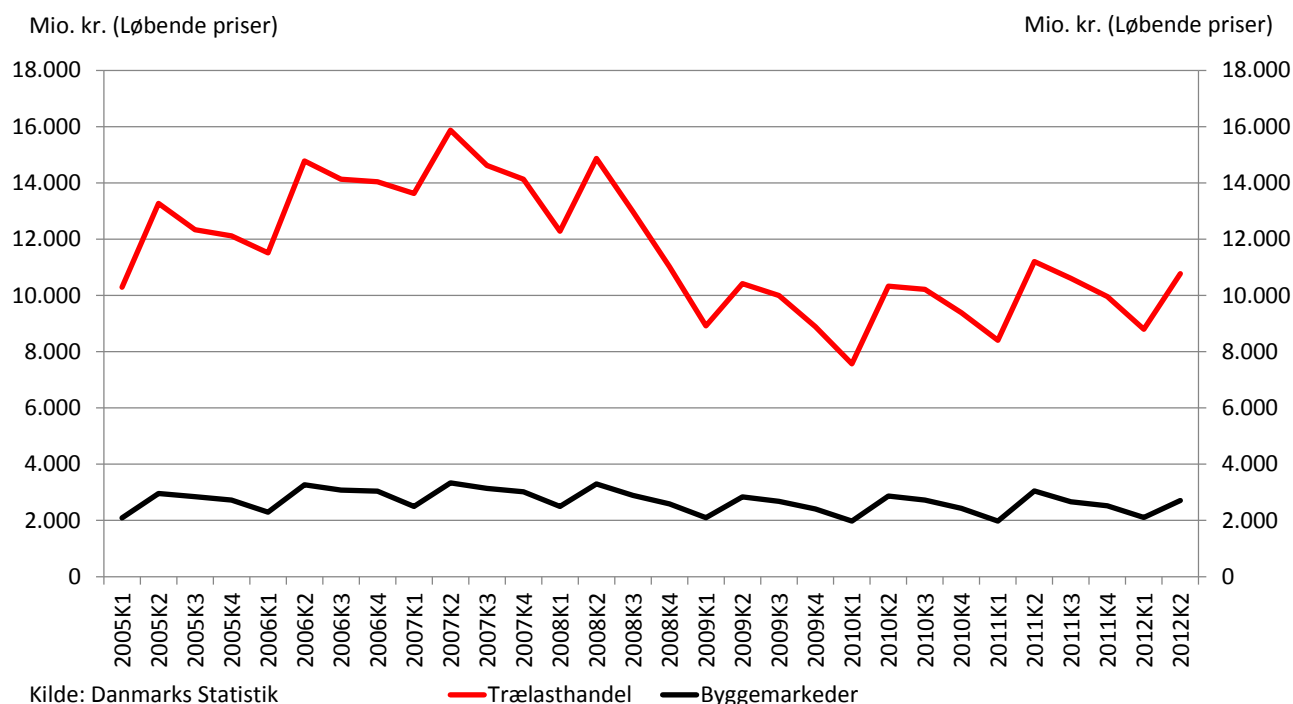
Indenlandsk Salg i Trælast

Ses der tilbage til de glade tider i byggebranchen under højkonjunktoren, ligger det indenlandske salg i 2. kvartal 2007 på sit højeste målt på årene 2005-2012, med et salg der ligger hele 32 % over det niveau, salget befinder sig på i dag. Salget med trælast har været hårdt ramt af krisen og det kan tydeligt ses i den nedadgående kurve igennem de sidste 5 år. Tendensmæssigt er 2. kvartal der, hvor der bliver handlet mest med trælast, hvilket også kan ses i en vækst på 22 % fra 1. kvartal til 2. kvartal 2012. Det skyldes normale sæsonudsving, da der typisk er høj aktivitet i denne periode.

Indenlandsk salg i Byggemarkeder.

Byggemarkeder og værktøjsmagasiner, er blandt de få der ikke er direkte påvirket af finanskrisen. Ses der nærmere på kurven over det indenlandske salg i byggemarkeder, er der ikke de store udsving. Helt upåvirket har denne del af branchen dog ikke været, hvis der sammenlignes med niveauet før krisen i 2. kvartal 2007 med 2. kvartal 2012, hvor der kan observeres et fald på 17 %. Målt på det sidste år, er salget faldet samlet 11,2 %. Fra 1. kvartal til 2. kvartal 2012, kan der observeres vækst på hele 28 %, som følge af sæsonudsving.

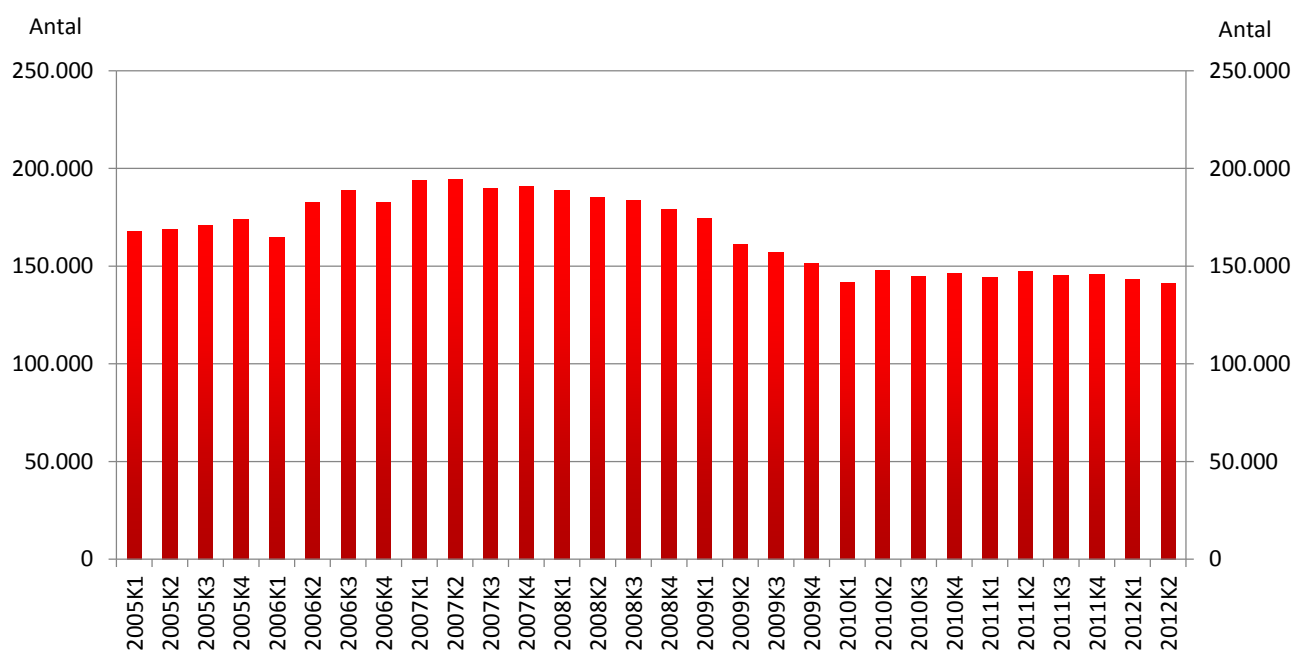
Indenlandsk salg for trælasthandel og byggemarkeder

Byggebeskæftigelsen oplever lille fald

Byggebeskæftigelsen faldt med 1,5 % fra 1. kvartal til 2. kvartal i 2012, når der tages højde for normale sæsonudsving. Målt på et år, er beskæftigelsen faldet med 4,2 % eller 6.759 personer siden 1. kvartal 2011. Byggebeskæftigelsen havde ellers været kontinuerlig stigende siden 4. kvartal 2010, hvor beskæftigelsen lå på 141.847. Det kan dog forventes, at regeringens kickstart med fremrykning af byggeprojekter, vil styrke beskæftigelsen og der vil være en fremgang i 3. og 4. kvartal 2012.

Beskæftigelsen i bygge og anlæg

Anm.: Sæsonkorrigeret

Kilde: Danmarks Statistik

En styrkelse af beskæftigelsen kan vise sig at være kortvarig, da regeringens plan om at afskaffe energirenoveringspuljen og BoligJobordningen, kan vise sig at påvirke den generelle aktivitet negativt i branchen og dermed også beskæftigelsen. Incitament for sort arbejde er intakt og det kan afspejle sig i beskæftigelsestallene.

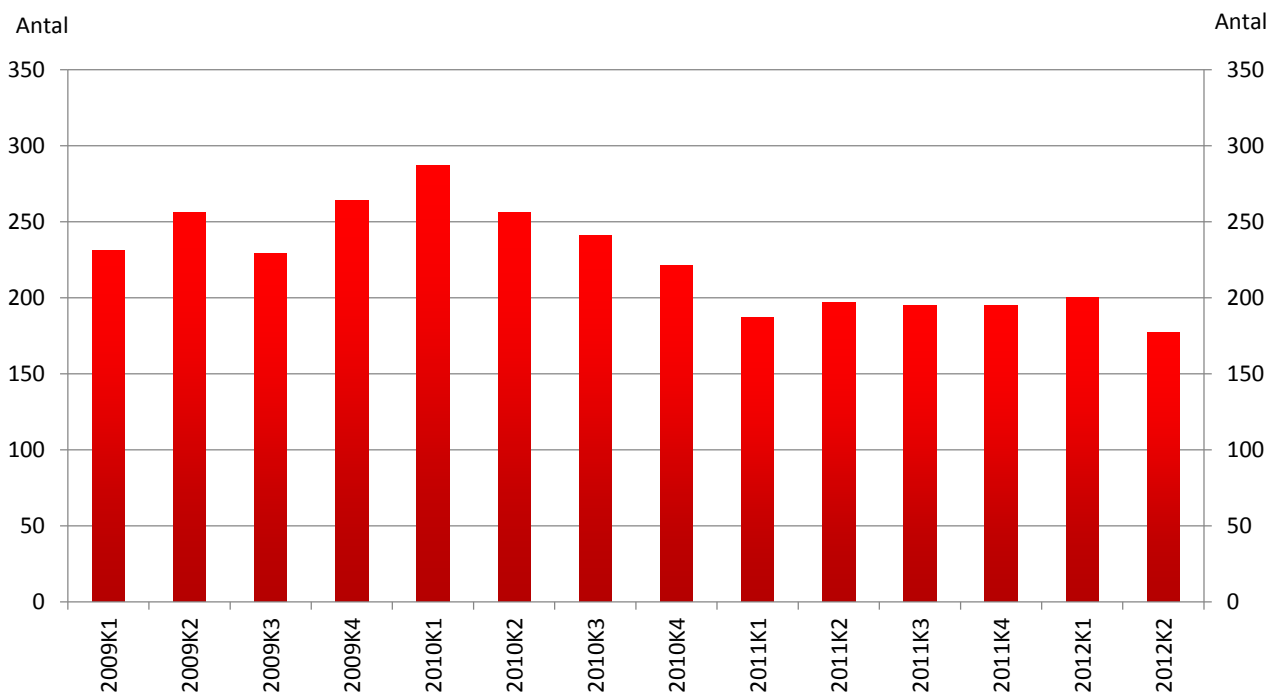
Konkurser

Den verdensomspændende krise har medført en konsekvens i form af mange konkurser i bankverdenen, hvilket har fået bankerne til at stramme deres kreditpolitik. Den stramme kreditpolitik blandt bankerne er især gået hårdt ud over byggeriet og siden 2008 har der været et rekordhøjt antal konkurser i branchen. Heriblandt lovende virksomheder der måtte stoppe driften helt eller begrænse deres ordrebeholdning, da de nødvendige investeringer ikke har været mulige

at foretage, grundet bankens modvillighed til at hjælpe en konjunkturfølsom branche som byggeriet. Vi må håbe at vækstoffondens nye udviklingspakke, kan være med til at give virksomhederne i branchen længere snor, og derved give dem mulighed for at foretage nødvendige investeringer, og en mulighed for at gennemføre de indeværende ordrer.

Desværre har regeringen med deres finanslovsudspil gjort livet endnu sværere for byggebranchen ved at afskaffe BoligJobordningen i 2013 og energireoveringspuljen, hvilket ellers kunne have hjulpet branchen til at nedbringe antallet af konkurser. I stedet vil det komme til at skade aktiviteten i branchen og kan i sidste ende få virksomheder til at arbejde sort eller dreje nøgle rundt.

Konkurser i bygge og anlæg

Kilde: Danmarks Statistik

Skal man finde noget positivt frem ved opgørelsen over antal af konkurser for 2. kvartal, kan det være, at konkursantallet er på sit laveste siden finanskrisen ramte byggebranchen. Der er sket et fald i konkurserne fra 1. kvartal 2012 til 2. kvartal 2012, på 11,5 % fra 200 til 177 konkurser. Sammenlignes 2. kvartal 2012 med 2. kvartal 2009, er antallet af konkurser hele 31 % lavere. Antallet af konkurser er dog stadig på et foruroligende højt niveau. De sidste fem år har været de værste, hvad angår konkurser i meget lang tid. Direkte og indirekte offentlig støtte holder i øjeblikket hånden under byggebranchen, i form af anlægsprojekter og renoveringer. Hvilket er en udmærket løsning, men kortsigtet. Der bør hellere ses imod Sverige, hvor ROT fradraget har givet

værdi for pengene og har tjent sig hjem igen. Men med de seneste finanslovsdrøftelser, kan dette have lange udsigter.

Påbegyndt etageareal

Det påbegyndte byggeri giver en indikation om aktiviteten og profitabiliteten i byggebranchen. Fra 2. kvartal 2005 - 2. kvartal 2012, er det samlede påbegyndte etageareal faldet med hele 74 %, hvilket bevidner om en branche, der har været igennem en turbulent tid. Tidshorisonten 2005-2012 er med til at sætte tingene i perspektiv, og selvom det er muligt at give skylden til en verdensomspændende krise, er det stadig et tegn på manglende politisk initiativer til en yderst konjunkturfølsom branche. På trods af den lave udlånsrente, der har været i Danmark over de senere år, så er det knap så optimistiske tal der præger det påbegyndte byggeri og ses der nærmere på det samlede nybyggeri fra 1. kvartal – 2. kvartal 2012, er der et fald på 32 %. Det skyldes især den lave aktivitet blandt påbegyndte erhvervsbygninger, der ifølge Danmarks Statistiks seneste opgørelse, er faldet med 33 % fra 1. kvartal til 2. kvartal 2012. Det kan skyldes det store udbud af erhvervsbygninger, og at mange bygninger står tomme bl.a. fordi arbejdspladserne er rykket til lande med lavere lønudgifter. Men også stramningen af kreditpolitikken har bidraget til at bygninger nu står tomme.

Samlet Påbegyndt bolig pr. etageareal i Erhvervsbyggeri og almene boliger i 1000 m2

2005				2006			
1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv
2584	2906	2817	2911	3100	3506	3261	3353
2007				2008			
1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv
2960	2512	2581	2600	2526	2354	2342	1911
2009				2010			
1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv
1850	1342	1334	1292	1057	1347	1320	1564
2011				2012			
1 kv	2 kv	3 kv	4 kv	1 kv	2 kv	3 kv	4 kv
1352	1265	1088	1012	1087	734	-	-

Kilde.: Danmarks Statistik og TUNs egne beregninger

Erhvervsbyggeriet er i en ond cirkel med lav aktivitet der medfølger en kontinuerlig faldende kurve, men det har regeringen nu planlagt at sætte en stopper for via. den nye vækstkaution i Udviklingspakken. (se mere under politiske initiativer.) Vækstkautionen har til formål at sætte en garanti på pengeinstitutternes udlån til små og mellemstore virksomheder. Vækstkautionen ydes til

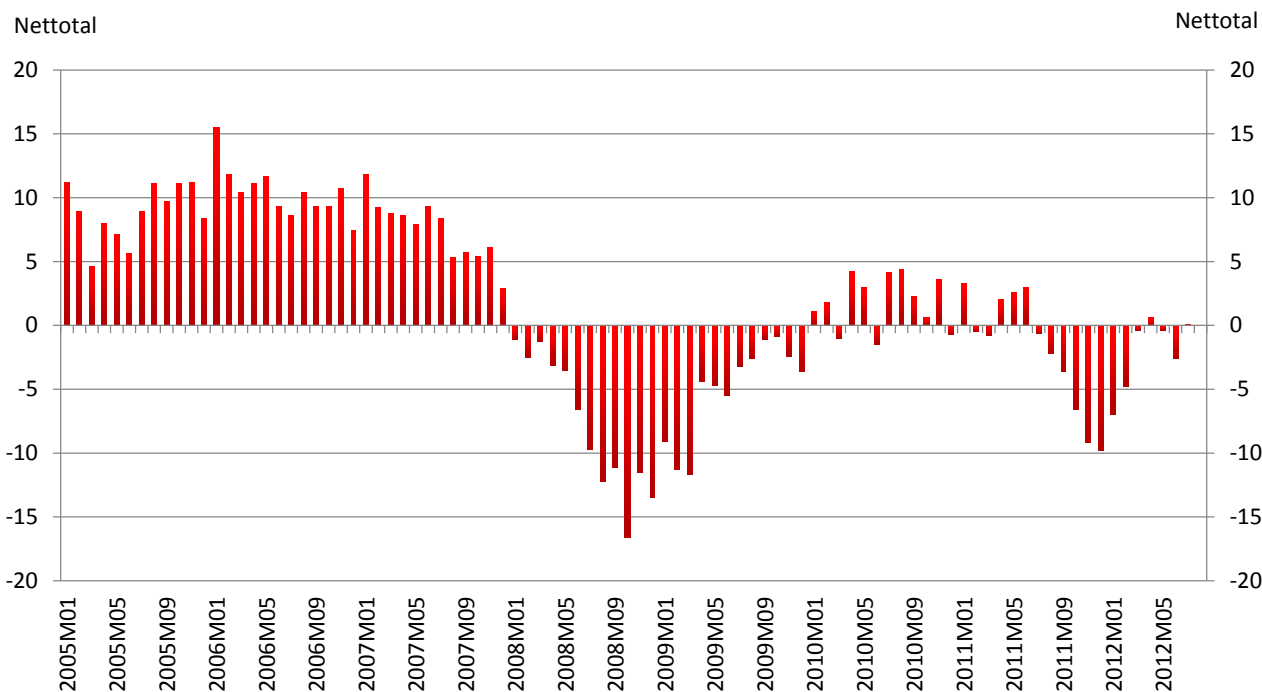
finansieringen af erhvervsbyggeri. Spørgsmålet er dog stadig om det vil have nogen effekt på byggeriet, da der i forvejen er et stort udbud af erhvervsbygninger. Ellers må vi sætte vores lid til, at Regeringens plan om at fremrykke nybyggeri af kommunale skoler og institutioner, vil holde hånden under aktiviteten.

Hvad så med fremtiden?

Forbrugernes forventninger en nedadgående tendens

For at få et billede af den fremtidige økonomiske situation i Danmark, kan vi se nærmere på forbrugertillidsindikatoren, der netop kan give et billede af om danskerne fortsætter i opsparingsmønsteret, eller om de er villige til at begynde at forbruge og investere i boligforbedringer. Forbrugertillidsindikatoren belyser befolknings syn på den aktuelle og fremtidige situation. Forbrugerne var optimistiske gennem 2010 til 3. kvartal 2011, og det afspejler sig i en stabil forbrugertillid, hvor forbrugerne vurderede, at deres økonomiske situation vil være bedre om et år end den er i dag. Tendensen i 4. kvartal 2011 til og med 2. kvartal 2012, er at forbrugerne vurderer at både familiens og Danmarks økonomiske situation i dag er dårligere end for et år siden, og at Danmarks økonomi vil være dårligere om et år, end den er i dag.

Forbrugertillidsindikatoren

Kilde: Danmarks Statistik

Tallene fra 2. kvartal skaber ikke grund til optimisme når vi skal se på salget i trælast og byggemarkeder. Forbrugerne er påvirket af usikkerheden på de finansielle markeder der har været kendetegnet ved en udsigt til en periode med lav vækst og en frygt for arbejdsløshed. Derfor har en mindre reducereing af indkomstkatten ikke nogen effekt på nuværende tidspunkt, da folk hellere vil spare op for at sikre sig imod hårde tider. Oplægget til en stram finanspolitik i 2013 er heller ikke med til at øge forbrugertilliden, men måske endda forværre den.

Seneste Politiske Initiativer,

- Energiaftale smidt i skraldespanden. –

I regeringens seneste finanslovsforslag lægges der bl.a. op til, at den ellers aftalte energirenoveringspulje på 1 mia. kr. for 2013 og 2014 fjernes. Energirenoveringspuljen skulle være en afløser for BoligJobordningen. En BoligJobordning som hele byggeriet i flere år har arbejdet hårdt for at få etableret, men som regeringen ved sidste finanslov ikke gav nogle chancer for overlevelse. Det er et forslag TUN ikke har megen forståelse for og det står klar at regeringen er på afveje da, dette vil skade regeringens miljø ambitioner for 2020 samt skade byggebeskæftigelsen.

- Udviklingspakken. -

En aftale er indgået imellem S, SF, RV, Venstre, DF, Liberal Alliance og de Konservative, til at fremme små og mellemstore virksomheders finansiering. Dette er en god nyhed for en konjunkturfølsom branche, som byggeriet. Udviklingspakken kan være med til at sænke konkursniveauet i byggebranchen og samtidig sørge for at virksomhederne kan gennemføre planlagte investeringer og opfylde deres ordrebog. ([Læs mere her](#))

- Ny boligaftale.-

Landsbybyggefonden renoveringsaftale er efter aftale mellem regeringen og V, K, DF, og Liberal Alliance, blevet forhøjet med 4,1 mia. kr. Dermed er den samlede investeringsramme til renoveringsprojekter 6,8 mia. kr. i 2012. I årene 2011 til 2016 er der nu afsat 25,1 mia. kr. Med denne aftale er der i alt 14,4 mia. kr. til renoveringer af almene boliger i årene fra 2012 – 2016. Regeringen forventer at der renoveres ca. 40.000 boliger og at der skabes mere en 9000 jobs over tre år. Denne boligaftale, hilser TUN velkommen og det kan være med til at sætte gang i omsætningen hos trælaster og byggemarkeder på grund af øget beskæftigelse blandt håndværkere. Desuden er der her mulighed for at sikre energieffektive boliger. ([Læs aftalen her](#))

Læs TUNs reaktioner og artikler om diverse emner på vores hjemmeside.
www.tun.dk